

Gordana Horvat⁴⁶
 Snježana Barić-Šelmić⁴⁷

OSOBE S INVALIDITETOM U UDOMITELJSTVU KROZ ANALIZU MEDIJSKOG SADRŽAJA INTERNETSKIH PORTALA⁴⁸

Prethodno priopćenje / Preliminary communication
 UDK: 316.774:654.1
 DOI: <https://doi.org/10.59014/NFUM1287>

Sažetak

Inkluzija osoba s invaliditetom u društvo i zajednicu, promatrajući u okviru temeljnih ljudskih prava, oslanja se na politike prema osobama s invaliditetom poput strategije usmjerene na implementaciju deinstitucionalizacije koja se temelji na inkluziji i uključivanje osoba s invaliditetom u sve sadržaje života u zajednici. Jedan od ciljeva deinstitucionalizacije povećanje je izvaninstitucijskog smještaja poput udomiteljstva za djecu i odrasle osobe s invaliditetom te psihički bolesne odrasle osobe. Udomiteljstvo osigurava kvalitetniju skrb i okruženje što sličnije izvornoj obitelji s ciljem zaštite djece i odraslih s invaliditetom. Prema statističkom izvješću Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, u protekle tri godine uočen je pad broja smještaja u udomiteljstvu djece i odraslih osoba s invaliditetom više od 20%. Stereotipi i stigmatizacija osoba s invaliditetom utječu na marginalizaciju od strane društva i socijalnu distancu te odbacivanje. Mediji često na različite načine prikazuju osobe s invaliditetom kroz incidente koji se događaju i tako podržavaju stigmatiziranje ili generaliziranje. Cilj je istraživanja analizirati pojavnost udomiteljstva osoba s invaliditetom u medijima jer je jedan od ciljeva deinstitucionalizacije promoviranje alternativnih oblika skrbi, posebno udomiteljstva, u javnosti. Istraživački okvir obuhvaća kvalitativno istraživanje analize sadržaja triju internetskih portala koji imaju i svoju tiskanu inačicu – večernji.hr, jutarnji.hr i 24sata.hr. Razdoblje analize odnosi se na objave članaka u okviru dva mjeseca, i to u razdoblju od 1. 10. 2021. do 1. 12.

46 Pravni fakultet Osijek, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, ghorvat@pravos.hr

47 Akademija za umjetnost i kulturu, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, sbaric@aukos.hr

48 Ovaj je rad financirao Pravni fakultet Osijek Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku internim projektom IP-PRAVOS-9 „Razvoj modela u zajednici za podršku i pomoć obiteljima, osobama u riziku i ranjivim skupinama u društvu“.

2021. – a obuhvaća sve medijske objave članaka koji su se pojavili u istraživanom razdoblju na analiziranim internetskim portalima. Hipoteza pretpostavlja izočnost sadržaja vezanog uz udomiteljstvo osoba s invaliditetom, odnosno vrlo rijetko medijsko pojavljivanje. Svrha ovog rada jest potaknuti daljnja istraživanja koja bi mogla potvrditi kako ovakve i slične socijalne teme nisu dovoljno medijski potentne da bi se o njima više progovaralo.

Ključne riječi: deinstitutionalizacija, internetski portali, medijski sadržaj, osobe s invaliditetom, udomiteljstvo

Uvod

Udomiteljstvo kao oblik alternativne skrbi tradicionalno postoji u Hrvatskoj više od sto godina (Branica i Sladović Franz, 2012). Važan je resurs u procesu deinstitutionalizacije i podupiru ga strateški dokumenti i smjernice Europske Unije, kao i domaći zakonski akti i strategije, posebno u segmentu zaštite djeteta i ostvarivanja individualnih prava. Princip normalizacije, kao značajnog elementa deinstitutionalizacije, usmjeren je u početku na osobe s mentalnim teškoćama (Nirje, 1969 prema Kumar i Theresiakutty, 2012), a kasnije i na sve osobe s invaliditetom (Wolfensberger, 1972). Koncept predstavlja uspostavu normalizacije svakodnevnog života osobe, a u kontekstu osoba s invaliditetom to je svakodnevni život što je moguće bliži osobama u društvu bez invaliditeta (Nirje, 1969 prema Kumar i Theresiakutty, 2012). Poseban je naglasak na socijalnoj integraciji i neovisnom životu osoba, pravu osobe da izabere kako želi živjeti i da bude dio zajednice (Leutar i sur., 2015). Osobe s invaliditetom mogu same procijeniti potrebe i odrediti najbolju uslugu koja im je potrebna (Ajduković i Urbanc, 2009). Ova prava uključuju osobe s invaliditetom kojima se kroz proces deinstitutionalizacije pruža potrebna podrška i mogućnost samoodlučivanja te zadovoljavanje vlastitih potreba, pri čemu su osobe aktivno uključene u donošenje odluka (Leutar i sur., 2015), odnosno imaju kontrolu nad tim kako će zadovoljiti svoje potrebe i način kako će im podrška biti pružena (Morris, 2001). Unazad nekoliko godina proces deinstitutionalizacije stagnira ponajprije zbog nedostatka alternativnih oblika skrbi, smještajnih kapaciteta i adekvatne profesionalne podrške. To pokazuju i podaci o broju korisnika u državnim i nedržavnim domovima socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj koji je svake godine veći iako institucije namijenjene smještaju premašuju svoje kapacitete (Pravobraniteljica

za osobe s invaliditetom, 2021). U nedostatku potrebnih resursa koji bi omogućili osobama s invaliditetom ostanak u svojim domovima i život u zajednici, udomiteljstvo pruža prvenstveno zaštitu. Prema podacima Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (2021), uslugu smještaja odraslih i starijih osoba u udomiteljskoj obitelji 2020. godine koristile su 4263 osobe. U usporedbi sa smještajem djece u udomiteljsku obitelj, kojih je 2020. godine bilo 2271, vidljivo je da je smještaj odraslih osoba u udomiteljstvu znatno veći unatoč percepciji udomiteljstva kao oblika skrbi za djecu. Broj osoba s invaliditetom, tjelesnim, mentalnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjem u dugotrajnom smještaju, krajem 2020. godine bio je 9184, od čega je u udomiteljstvu smješteno 1476 osoba s tjelesnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjima, dok je odraslih osoba s mentalnim oštećenjem u udomiteljstvu bilo 1005 krajem 2020. godine. Oko polovice udomitelja za odrasle ima četiri osobe ili više osoba na smještaju, što uključuje i osobe s invaliditetom. Trenutni broj djece s teškoćama u razvoju, što uključuje teže tjelesne teškoće, teže intelektualne teškoće, teže senzoričke teškoće, teže komunikacijske teškoće i višestruke teškoće, iznosi 264 djeteta. Smještaj u instituciju u potpunosti oduzima osobama s invaliditetom mogućnost odabira načina života i autonomije, što se može promatrati kao diskriminacija prema osobama s invaliditetom (Buljevac, 2012). Autori Drew i sur. (2011) u svojim istraživanjima prikazali su da su osobe s invaliditetom osobe čija se ljudska prava najčešće krše u svim segmentima njihova života bez obzira na njihov smještaj u vlastitom domu ili instituciji. Daljnja istraživanja autora Vrh i Leutar (2012) upućuju na važnost zajednice i podražavajućeg okruženja za osobe s invaliditetom u sprječavanju isključenosti. Rezultati istraživanja Leutar, Štambuk i Mijatović (2014) pokazuju razliku ruralnog područja i veću izoliranost osoba s invaliditetom u ruralnim dijelovima, kao i potrebu za većim uključivanjem u život zajednice s naglaskom da je upitno postoje li potrebni sadržaji i resursi. Socijalni model stavlja socijalni rad u poziciju zagovarača i borca za prava osoba (Oliver i Sapey, 2006) koje, poput osoba s invaliditetom, treba uključiti u zajednicu, a ista im treba omogućiti bolju ravnopravnost u sudjelovanju i potrebne uvjete i usluge (Sivrić i Leutar, 2010).

Nacionalni plan zaštite i promicanja ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije Republike Hrvatske za razdoblje do 2027. godine donosi Nacionalnu strategiju u okviru koje su ciljevi, među ostalim, unaprijediti

izvaninstitucijske oblike skrbi i senzibilizirati javnost za potrebe osoba s invaliditetom i promicanje njihovih prava. To senzibiliziranje javnosti predmnijeva pluralizam i raznovrsnost medija, slobodu protoka informacija i otvorenosti medija za različito mišljenje, uvjerenja za raznolike sadržaje, dostupnost javnih informacija, uvažavanje zaštite ljudske osobnosti, privatnosti i dostojanstva (Nacionalni plan zaštite i promicanja ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije za razdoblje do 2027. godine, 2022).

Zbog specifičnog položaja u društvu osobe s invaliditetom čine najveću i najzapostavljeniju manjinu na svijetu. Ono što je potpomoglo takvom položaju osoba s invaliditetom svakako je diskriminacija i negativni stereotipi koje oblikuje većinska društvena skupina prema njima (Meić, 2007, 1). Suvremeno čovječanstvo ima višestruke izazove kako integrirati osobe s invaliditetom u društva, a isto tako kako im osigurati dostojanstvo. Odnos društva prema osobama s invaliditetom u svim povijesnim razdobljima ima zajedničko obilježje, a to je diskriminacija, formiranje negativnih stereotipa i segregacija u društvu. Razdoblje 21. stoljeća vodi se idejom modela ljudskih prava i stavlja naglasak na svakog građanina. Usmjerenost je na ljudsko dostojanstvo, a tek nakon toga na medicinske značajke osobe – kao što je invaliditet. Sve osobe bez obzira na pojedinačna obilježja imaju ravnopravan status i trebaju biti uključene u zajednicu. Svaka osoba ima pravo na svoju autonomiju, jednakost i solidarnost (Leutar i sur., 2015, 21).

Upravo su mediji nastali kao potreba zajednici i njezin su neodvojiv dio (Zgrabljic Rotar, 2020). Predstavljaju sredstvo komunikacije i imaju posredničku ulogu između aktera u društvu s ciljem informiranja o važnim temama za zajednicu (Juričić, 2017). Mediji bi po svojoj funkciji trebali pridonositi većoj koheziji zajednice, samim time i zajednice u kojoj žive osobe s invaliditetom. No, kako piše Hajrudin Hromadžić (2010), teško je promišljati o medijima i njihovom društvenom poslanstvu u uvjetima bitno promijenjenog društvenog konteksta u smislu transformacija koje vode u medijsku komercijalizaciju, odnosno tržišne i reklamno-oglašivačke strategije. Hromadžić (2010) ističe kako su se, nastavno tome, artikulirala dva temeljna modela medijskih publika – medijska publika kao *javnost* i medijska publika kao *tržišna kategorija*. Ove dvije alternative povezane su s dva primarna medijsko-institucionalna modela, javno-servisnim i komercijalnim. Javni medijski sustavi (primjerice HRT) imaju informativno-edukacijsku ulogu i medijskoj publici pristupaju kao prema onima koji

žele biti informirani i educirani. „Na drugoj strani je dominantni model komercijalnih medija koji su prije svega vođeni finansijsko-profitnim interesima vlasnika medija, sferu medijski posredovane i konstruirane stvarnosti poimaju kao tržišni prostor, a u medijskoj publici prvenstveno vide potencijalne potrošače čiju pažnju žele privući marketinško-reklamnim mehanizmima“ (Hromadžić, 2010, 618). Komercijalni medijski sustav publici kao tržišnoj kategoriji pristupa putem komercijalnih medijskih sadržaja ili pak putem reklamno-marketinških sadržaja. Publika se tako tretira kao proizvod, tržišna niša. *Infotainment* i *Infomercial* su termini koji opisuju te komercijalne medijske sadržaje. Upravo ti fenomeni dovode medijski sadržaj i društveno-relevantne teme na rubni okvir medijskog prostora. „Rezultat je to sve dominantnijih tendencija u medijima i medijskim politikama prema kojima se sadržaji podređuju formi, a forma tržišno-reklamnim modelima i politikama. ... Tako današnji mediji pridonose općoj spektakularizaciji i problematičnom tipu depolitizacije društva, opipavaju tabloidne trendove i traže svoj finansijski interes, a posljedično tomu medijski pejzaž, određen programskim karakteristikama tzv. *celebrity* kulture, to jest estradizacijom, spektakularizacijom, infotainmentom i infomercialom, sve je više puki okvir za medijsku reklamu i oglašavanje“ (Hromadžić, 2010, 618).

Igor Kanižaj (2004) ističe pak dva ključna obilježja medija u suvremenim društvima koja su važna kada je selekcija vijesti u pitanju. Medijska logika označava način prezentacije i predstavljenosti tema, što se bitno razlikuje od stvarnosti. Stvarnost je iznimno kompleksna, a medijska logika daje prednost konkretnosti, fragmentiranosti i nije u stanju pokazati pozadinu pojedinog događaja. Paradoks različitosti pojašnjava kako se porastom broja medija ne povećava i broj kvalitativno drugačijih proizvoda (Kanižaj, 2004, 32-33).

Imajući na umu da živimo u iznimno brzom digitalnom vremenu u kojem se informacije i medijski sadržaji konzumiraju poput *fast food* ponude, a nova se publika promatra u kontekstu tržišnog produkta, ne čudi manjak kompleksnih medijskih priča kojima se ipak mora pristupati istraživački, proučavajući povijesne, kulturološke, društvene i druge segmente, kako bi se o nekoj temi moglo izvještavati. Čini se da za takve forme u novomedijskom univerzumu više nema mjesta.

Metodologija istraživanja

Cilj istraživanja bio je analizirati pojavnost udomiteljstva osoba s invaliditetom u medijima jer je jedan od ciljeva deinstitutionalizacije promoviranja alternativnih oblika skrbi, posebno udomiteljstva, u javnosti. Istraživački okvir obuhvatio je kvalitativno istraživanje analize sadržaja triju internetskih portala koji imaju i svoju tiskanu inačicu – večernji.hr, jutarnji.hr i 24sata.hr. Razdoblje analize odnosi se na objave članaka u okviru dva mjeseca, i to u razdoblju od 1. 10. 2021. do 1. 12. 2021., a obuhvatilo je sve medijske objave članaka koji su se pojavili u istraživanom razdoblju na analiziranim internetskim portalima. Analiza je napravljena upravo u tom razdoblju jer je upravo tada Ministarstvo rada i socijalne politike, odnosno ministar Josip Aladrović, predstavilo reformu sustava socijalne skrbi koja se sastojala od sedam zakona i tri nacionalna plana.

H1: Teme udomiteljstva osoba s invaliditetom iznimno se rijetko pojavljuju u medijima.

Svrha je ovog istraživanja pozvati na daljnja istraživanja kako bi se dokazalo da ovakve i slične socijalne teme nisu dovoljno medijski potentne da bi se o njima više progovaralo.

Interpretacija rezultata

Analiza medijskog sadržaja istraživačka je metoda koja se koristi za sustavnu analizu različitih oblika medijskog sadržaja, kao što su tekst, zvuk, slike i video, kako bi se izvukli značajni uvidi, obrasci i trendovi. Ova metoda omogućuje istraživačima ispitati i razumjeti poruke, teme, ideologije i reprezentacije prisutne u medijskom sadržaju. Obično se koristi u područjima kao što su komunikacijske studije, sociologija, političke znanosti i marketing kako bi se steklo dublje razumijevanje načina na koji mediji utječu na društvo i pojedince.

U uzorkovanje su uključeni tekstovi koji su se u promatranom razdoblju (1. 10. 2021. – 1. 12. 2021.) analizirali na trima najčitanijim hrvatskim portalima koji imaju i svoje tiskane inačice – jutarnji.hr, vecernji.hr i 24sata.hr. Jedinica analize jedan je objavljeni medijski tekst, bez obzira na svoju veličinu i opremu. Shema kodiranja uključivala je datum objave,

medij, ključne riječi (udomiteljstvo, osobe s invaliditetom), veličinu teksta, vrstu medijskog teksta, opremu teksta (fotografija, infografika, ilustracija, video), izvor informacija, temu priloga, odnos prema temi, dubina obrade glavne teme i naslov. U analiziranom razdoblju od 1. listopada do 1. prosinca 2021. godine na analiziranim mrežnim portalima jutarnji.hr, večernji.hr i 24sata.hr objavljeno je 16 članaka s temom udomiteljstva osoba s invaliditetom.

Grafikon 1. Broj objava članaka prema internetskim portalima

Izvor: vlastita izrada

Sadržaj koji je analiziran sadržavao je sljedeće ključne riječi: udomiteljstvo, osobe s invaliditetom, invalidi. Od ukupnog broja članaka tek su 4 članka, odnosno 25% njih, objavljena na mrežnom portalu jutarnji.hr, dok ih je po 6, odnosno po 37%, objavljeno na portalima večernji.hr i 24sata.hr. Ne čudi isti broj objava jer su ta dva portala i vlasnički povezani (vlasnik je *Večernjeg lista* i *24 sata* Styria grupa), što im olakšava dijeljenje sadržaja, odnosno preuzimanje određenog sadržaja. Objave se mogu podijeliti u tri skupine: komunikacija koja dolazi iz Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike – vijesti i novosti, zatim Crna kronika i Zabava. Tako bi se sadržaj mogao rubrificirati. Mediji prenose informacije koje komunicira vladajuća elita ili se pak ti sadržaji pojavljuju kao dio tema crne kronike ili zabave. Objave pod nazivom „jutarnji.hr: Velike promjene u resoru socijalne skrbi: Evo koliko će udomitelji djece mjesečno dobivati“, oprema teksta velika je fotografija ministra Aladrovića; zatim: „24sata.hr: Aladrović predstavio reformu socijalne skrbi: Udomiteljstvo bi popularizirao većim naknadama“, oprema teksta također je fotografija ministra Aladrovića.

Slika 1. Prikaz teksta objavljenog na portalu 24sata.hr 4. 10. 2021.
Izvor: screenshot 24sata.hr (4. 10. 2021.)

Svi ostali analizirani članci nalazili su se u rubrici Crna kronika, primjerice ovaj: „24sata.hr: Maloljetnica sjekirom napala djelatnice Centra za socijalnu skrb“. Ili u rubrici Zabava/Zanimljivosti primjerice ovaj: „večernji.hr: Osobe s invaliditetom natjecale se u kuhanju ručka za Pučku kuhinju“. Također vrlo bolna tema o udomljavanju djece iz domova dostupna je na portalu, ali samo uz plaćanje, dakle osobe koje nisu pretplaćene na portal 24sata.hr nisu mogle pročitati ovaj važan članak pod naslovom „Domovi su puni djece, a nigdje udomitelja“.

Ono što se može istaknuti kao ključno jest to da se nijedna tema ili članak nisu bavili temom udomljavanja osoba s invaliditetom.

Zaključno možemo spomenuti kako je zastupljenost i vidljivost osoba s invaliditetom iznimno mala, učestalost njihova pojavljivanja u medijima rijetka je i vrlo često povezana s administrativnim ili zakonskim promjenama koje onda dobiju medijski prostor. Nisu dakle osobe s invaliditetom tema *per se*, nego pak zakonska regulativa koja se na njih odnosi. Koliko

su, konačno, malo vidljive osobe s invaliditetom, toliko su u potpunosti nevidljive udomiteljske obitelji osoba s invaliditetom. U promatranom razdoblju nijedan medijski tekst (u analiziranim medijskim portalima) nije se bavio udomiteljstvom osoba s invaliditetom, nije spomenuo udomiteljstvo osoba s invaliditetom niti je to uopće bila tema. Ne postoji dakle ni pokušaj medijskog uključivanja niti pogleda na raznolikost različitih vrsta invaliditeta.

Zaključak

Integrirajući dvije iznimno važne teme, a to su mediji i udomiteljstvo osoba s invaliditetom, može ih se promatrati kroz dva aspekta. Prvi su aspekt mediji koji ulaskom u 21. stoljeće tradicionalne masovne medije poput novina konvergiraju na internetsku platformu i nastavljaju svoj sadržaj objavljivati uz svoje tiskano izdanje i na internetskim portalima. Važnost promjene komunikacijske paradigme leži i u činjenici da se pojavom interneta dogodio i enormni beskrajni medijski prostor koji više nije skučen. Neopterećeni dakle brojem kartica teksta, slaganja stranica i 'stiskanja' sadržaja ili pak naslova, prelaskom sa stranice kao konvencije, ušli smo u formu svitka. Pa čak i kada postoji medijski prostor, neke teme jednostavno nisu dovoljno potentne ili medijski 'egzotične' da nađu svoje mjesto, ne na vrhu svitka, nego na svitku uopće. Poražavajuća je činjenica kako je u promatranom razdoblju, kada se govorilo o izmjenama i promjenama Zakona o socijalnoj skrbi, pronađeno tek 16 objava, od kojih su 4 objave bile preuzete s inozemnih portala kao zanimljivosti. Drugi su aspekt mediji i osobe s invaliditetom, odnosno uloga medija u društvu i inkluzija osoba s invaliditetom u život zajednice. Integrativna i informacijska funkcija medija gubi se, unatoč digitalnom razvoju i sve lakšoj dostupnosti sadržaja na platformama za javnost. Vijest namijenjena građanima više nije značajna za društvene zajednice i uključivanje pojedinca u smislu važnih socijalnih tema i razvoja svijesti o problemima. O važnosti uspostavljanja normalizacije, participaciji i uključivanju osoba s invaliditetom u zajednici te o udomiteljstvu kao potencijalnom smještaju mediji ne prenose informacije važne za zajednicu čak ni kada je ova tema visoko politički aktualna.

Valjalo bi se u budućim istraživanjima osvrnuti na ovu tematiku i svakako ju nastaviti pratiti. Bilo bi dobro ponoviti istraživanje barem još u dva ciklusa i bilo bi dobro uključiti još neke mrežne portale.

Literatura

- Ajduković, M. i Urbanc, K. (2009). Integrirajući pristup u socijalnom radu kao kontekst razumijevanja individualnog plana skrbi. *Ljetopis socijalnog rada*, 16 (3), 505-535.
- Branica, V. i Sladović Franz, B. (2012). Child Welfare in Croatia: History and Current Position. (ur) *Evolution of Child Protection and Child Welfare Policies in Selected European Countries* (ur): Hämäläinen, J, Littlechild, B., Chytil, O., Šramatá, M. i Jovelin, E., Ostrava: European Research Institute for Social Work, University of Ostrava, 1st ed., 11-27.
- Buljevac, M. (2012). Institucionalizacija osoba s intelektualnim teškoćama: što nas je naučila povijest?. *Revija za socijalnu politiku*, 19(3), 255-272.
- Drew, N., Funk, M., Tang, S., Lamichhane, J., Chávez, E., Katontoka, S., Pathare, S., Lewis, O., Gostin, L. i Saraceno, B. (2011.) Human rights violations of people with mental and psychosocial disabilities: an unresolved global crisis. *Global Mental Health*. 6 (378), 1441-1534.
- Hromadžić, H. (2010) Mediji i spektakularizacija društvenog svijeta. *Filozofska istraživanja*, god. 30 (2010), sv. 4 (617-627).
- Jurčić, D. (2017). Teorijske postavke o medijima – definicije, funkcije i utjecaj. *Mostariensia*, 21 (1), 127-136. Preuzeto sa stranice <https://hrcak.srce.hr/190208>
- Kanižaj, I. (2004). Predstavljenost nacionalnih manjina u hrvatskim dnevnim novinama, *Polit. misao*, Vol XLI, (2004.), br. 2, str. 30-46.
- Kumar, A. i Theresiakutty, A. T. (2012). Social role valorization (SRV) a strong voice of disability. *Scholarly Research Journal for Interdisciplinary Studies*, 1(2), 284-293.
- Leutar, Z., Hlapić, S., Vladić, J. i Čaljkušić, M. (2015). *Metode socijalnog rada s osobama s invaliditetom*, Zagreb: Biblioteka socijalnog rada.
- Leutar, Z., Štambuk, A. i Mijatović, M. (2014). The social inclusion of elderly people with disabilities into the community. *Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja*, 50(2), 118-133.
- Vrh, S. i Leutar, Z. (2012). Uključenost osoba s intelektualnim teškoćama u život lokalne zajednice. *Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja*, 48(2), 41-54.
- Meić, B. (2007). *Invaliditet: Priručnik za saborske zastupnike*. Program Ujedinjenih naroda za razvoj, Zagreb.

- Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (2021). *Godišnje statističko izvješće u RH za 2020. godinu*. Dostupno na: <https://mrosp.gov.hr/strategije-planovi-programi-izvjesca-statistika/4165>
- Morris, J. (2001). Impairment and disability: constructing an ethics of care that promotes human rights. *Hypatia*, 16(4), 1-16.
- Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom (2021). *Izvješće o radu Pravobranitelja za osobe s invaliditetom 2020*. Zagreb: dostupno na: <https://posi.hr/wp-content/uploads/2021/04/Izvjesce-o-radu-Pravobranitelja-za-osobe-s-invaliditetom-za-2020.-godinu.pdf>
- Sivrić, M. i Leutar, Z. (2010). Socijalni rad s osobama s invaliditetom u neprofitnom sektoru. *Ljetopis socijalnog rada*, 17 (2), 241-262.
- Wolfensberger, W. (1972). *The principle of normalization in human services*. National institute of mental retardation Books: Wolfensberger Collection. 1., dostupno na: https://digitalcommons.unmc.edu/wolf_books/1
- Zgrabljic Rotar, N. (2017). Novi mediji digitalnog doba. u: *Zbornik Informacijska tehnologija i mediji*, ur. Josić, Lj., Zagreb, Sveučilište u Zagrebu, Hrvatski studiji.

Mrežni izvori

- Nacionalni plan zaštite i promicanja ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije za razdoblje do 2027. godine* (2022). Zagreb: Vlada Republike Hrvatske. Preuzeto s: <https://ljudskaprava.gov.hr/nacionalni-plan-zastite-i-promicanja-ljudskih-prava-i-suzbijanja-diskriminacije-za-razdoblje-do-2027-godine/989> (1. 10. 2022.)

PEOPLE WITH DISABILITIES IN FOSTER CARE THROUGH THE ANALYSIS OF THE MEDIA CONTENT OF INTERNET PORTALS

Abstract

The inclusion of people with disabilities in society and the community, viewed through fundamental human rights, relies on policies towards people with disabilities and a discount strategy aimed at implementing deinstitutionalization, which is based on the inclusion of people with disabilities in all aspects of community life. One of the goals of deinstitutionalization is to increase non-institutional accommodation, such as foster care for children and adults with disabilities and mentally ill adults. Foster care provides better quality care and an environment as similar as possible to the original family, with the aim of protecting children and adults with disabilities. According to the statistical report of the Ministry of Labour, Pension System, Family and Social Policy, in the past three years, there has been a decline in the number of foster care for children and adults with disabilities by more than 20%. Stereotypes and stigmatization of people with disabilities affect marginalization by society and social distance and rejection. The media, in a variety of ways, often portrays people with disabilities through incidents that occur and thus support stigmatization or generalization. The aim of the research is to analyse the occurrence of foster care for persons with disabilities in the media because one of the goals of deinstitutionalization is to promote alternative forms of care, especially foster care, in public. The research framework will include a qualitative research of content analysis of three Internet portals, which also have their own printed versions, večernji.hr, jutarnji.hr, and 24sata.hr. The analysis period refers to the publication of articles within one month in the period from November 1, 2021, to December 1, 2021, and will include all media publications of articles that appeared in the research period on the analysed Internet portals. The hypothesis that is being proven refers to the absence of content related to the foster care of persons with disabilities, i.e., a very rare media appearance. The aim is to prove that this and similar social topics are not media-potent enough to be talked about more.

Keywords: deinstitutionalization, foster care, internet portals, media content, people with disabilities.